

Nazwa kierunku studiów:

Psychologia

Nazwa przedmiotu: Psychologia kliniczna dziecka

Poziom studiów: Jednolite magisterskie

Forma studiów: Stacjonarne

Profil studiów: ogólnoakademicki

Nazwa przedmiotu: Psychologia kliniczna dziecka

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	30		egzamin
Razem	30	3	

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z głównymi kierunkami psychologii klinicznej dziecka (również w ujęciu historycznym), rodzajami zaburzeń psychicznych i behawioralnych, ich przyczynami oraz z metodami ich diagnozy i terapii, z uwzględnieniem kontekstu rozwojowego symptomatologii i etiologii tych zaburzeń.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	Charakteryzuje główne trendy rozwoju psychologii klinicznej dziecka, z uwzględnieniem psychologii polskiej. Wyjaśnia, na czym polega specyfika tej dyscypliny i charakteryzuje jej powiązania z innymi naukami.	Ps_WG03_Mgr Ps_WG05_Mgr Ps_WG11_Mgr Ps_WG12_Mgr
P_W2	Definiuje kluczowe dla psychologii klinicznej dziecka pojęcia i potrafi je zoperacjonalizować.	Ps_WG02_Mgr Ps_WG12_Mgr
P_W3	Opisuje symptomy zaburzeń psychicznych i behawioralnych u dzieci, w oparciu o aktualne systemy klasyfikacji ICD I DSM. Wskazuje ich przyczyny i mechanizmy.	Ps_WG05_Mgr Ps_WG11_Mgr
P_W4	Wymienia zasady udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i ich rodzinom oraz charakteryzuje aktualne podejścia psychoterapeutyczne oraz oparte na nich techniki i formy psychoterapii dzieci.	Ps_WG11_Mgr Ps_WG12_Mgr Ps_WK01_Mgr
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	Potrafi rozpoznać problemy rozwojowe i wychowawcze wymagające diagnozy klinicznej dziecka i jego rodziny oraz ustalić ramowy program diagnozy.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW08_Mgr
P_U2	Potrafi zidentyfikować i zinterpretować symptomy zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania dziecka posługując się Międzynarodową Klasyfikacją Chorób ICD-10 (z przewidywanymi zmianami w ICD-11) i klasyfikacją chorób psychicznych DSM-V.	Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr
P_U3	Potrafi uzasadnić rozpoznanie zaburzeń psychicznych bądź zaburzeń zachowania dziecka i przekazać informacje na ten temat rodzicom dziecka.	Ps_UW02_Mgr Ps_UK01_Mgr
P_U4	Potrafi dobrać formy pomocy psychologicznej w różnych zaburzeniach psychicznych.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr

Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	Akceptuje konieczność przestrzegania reguł kontaktu klinicznego z dzieckiem i jego rodziną.	Ps_KO02_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr
P_K2	Wykazuje otwartość na nowe techniki i formy psychoterapii dzieci, opartą na krytycznej ocenie ich wiarygodności.	Ps_KK01_Mgr Ps_KK02_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr
P_K3	Ma potrzebę poszerzania wiedzy z zakresu psychologii klinicznej dziecka.	Ps_KK03_Mgr Ps_KR03_Mgr
P_K4	Ujawnia wrażliwość na potrzeby dzieci z zaburzeniami behawioralnymi i psychicznymi oraz ich rodzin.	Ps_KO05_Mgr Ps_KR02_Mgr

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	WPROWADZENIE. Charakterystyka i obszar dyscypliny. Historia psychologii klinicznej dziecka w Polsce. Modele klasyfikacji zaburzeń - charakterystyka ICD i DSM. Podstawowe paradygmaty psychologii klinicznej dziecka. Psychologia kliniczna dziecka a psychiatria dziecięca. Istota kontaktu klinicznego.	wykłady	2 / 2
2	ZABURZENIA ZE SPEKTRUM AUTYZMU. Diagnoza. Umiejętność wskazanie pierwszych objawów autyzmu u dziecka oraz scharakteryzowania dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Przyczyny i rozpowszechnienie zaburzeń. Terapia (waga wczesnej intensywnej terapii). Podejście behawioralne, edukacyjne, nastawione na rozwój. Kształcenie specjalne. Metody: techniki niedyrektywne, techniki behawioralne, Metoda Dobrego Startu, Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, terapia „Holding”, metoda opcji Barryego i Suzi Kaufmanów, model TEACCH, wolontariat koleżeński.	wykłady	4 / 4
3	SPECYFICZNE ZABURZENIA UCZENIA SIĘ. Pojęcie specjalnych potrzeb edukacyjnych. Przyczyny i rozpowszechnienie specyficznych zaburzeń uczenia się. Objawy trudności w czytaniu, trudności w pisemnym wypowiedzianiu się, trudności w matematyce. Wczesnodziecięce symptomy dysleksji. Diagnoza. Specyficzne zaburzenia uczenia się a niepełnosprawność intelektualna. Terapia, w tym Metoda Dobrego Startu.	wykłady	4 / 4

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
4	ZABURZENIA EMOCJONALNE ZACZYNAJĄCE SIĘ WE WCZESNYM DZIECIŃSTWIE (ZABURZENIA LĘKOWE). Typowe objawy zaburzeń lękowych: somatyczne, psychologiczne, społeczno-behawioralne. Typowe lęki dzieciństwa. Diagnoza: lęku społecznego, uogólnionego zaburzenia lękowego, zaburzeń lękowych w postaci fobii w dzieciństwie, fobii szkolnej, zaburzenia lękowego z napadami lęku (lęk paniczny), zaburzeń obsesyjno-kompulsywnych, lękowego zaburzenia separacyjnego, mutyzmu wybiórczego. Etiologia i patogenezę zaburzeń. Istota terapii. Metody. Konsekwencje nieleczenia.	wykłady	4 / 4
5	DEPRESJA U DZIECI. Objawy typowe i nietypowe. Epidemiologia. Depresja anaklityczna. Dystymia. Przyczyny depresji: biologiczne, psychologiczne i środowiskowe (konceptcja systemowa, psychodynamiczna, poznawcza, model podatności na zranienie – stres). Rozpowszechnienie. Rokowania. Terapia – założenia.	wykłady	2 / 2
6	ZABURZENIA ZACHOWANIA. Objawy. Rodzaje zaburzeń zachowania. Typ dziecięcy zaburzeń a typ adolescencyjny. Geneza zaburzeń: hipoteza dysregulacji neurologicznej, hipoteza uwarunkowań temperamentalnych, hipoteza psychofizjologiczna, hipoteza uwarunkowań genetycznych, koncepcja przyczyn psychologicznych i środowiskowych. Terapia – założenia. Trening zastępowania agresji.	wykłady	4 / 4
7	ADHD. Objawy: kryterialne i inne trudności dziecka lub zachowania nieprawidłowe występujące w wielu różnych sferach aktywności życiowej. Przejawy nadmiernej aktywności ruchowej, impulsywności, trudności z koncentracją uwagi. Kryteria diagnostyczne. Przyczyny ADHD (konceptcje neurofizjologiczne; model dysfunkcji hamowania opracowany przez Russella i Barkleya (1997); model kognitywno-energetyczny opracowany przez Sergenta, Oosterlaana i Van der Meere’a). Diagnoza objawowa, przyczynowa, neuropsychologiczna. Wskazania psychoterapeutyczne.	wykłady	4 / 4
8	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ INTELEKTUALNA. Kryteria Diagnostyczne. Poziomy niepełnosprawności. Rozpowszechnienie. Etiologia. Powiązania z innymi zaburzeniami. Pomoc psychologiczna. Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną.	wykłady	4 / 4
9	INNE WYBRANE ZABURZENIA NEURORÓZWOJOWE I ZABURZENIA JEDZENIA I ODŻYWIANIA. Charakterystyka zaburzeń ruchowych i tikowych oraz jadłowstrętu psychicznego i żarłoczności psychicznej u dzieci. Przyczyny zaburzeń. Zasady pomocy psychologicznej.	wykłady	2 / 2

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Egzamin	90
Obecność na zajęciach	10

Metody kształcenia

- Prezentacje filmowe, m.in. sposobów diagnozy i terapii.
- Wykład (prezentacja w PowerPoint, rozwiązywanie problemów, omawianie przypadków)

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- Krasowicz-Kupis, G. . Psychologia dysleksji 2013
- Borkowska A.R., Domańska Ł. (red) . Neuropsychologia kliniczna dziecka. 2006
- Grzegorzewska, I., Pisula. E., Borkowska, A.R. . Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. W: L. Cierpiałkowska, H. Sęk (red.). Psychologia kliniczna (R.22). 2016
- Kendall P. C.. Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. 2004
- Kościelska, M. . Psychologia kliniczna dziecka. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki. T.3. 2000 lub późniejsze
- Gałęcki, P., Pilecki, M. i inni (red.). Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych DSM-5. Wyd. 5. 2018

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- Komender, J., Jagielska, G., Bryńska, A. . Autyzm i zespół Aspergera 2009
- Pisuka, E.. Autyzm. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej 2012
- Rola, J.. Depresja u dzieci. 2001
- Wolańczyk, T., Komender, J.. Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci. 2005
- Frith, U. . Autyzm. Wyjaśnienie tajemnicy. 2008
- Kołakowski, A. (red.). Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka. 2016
- Kołakowski, A., Wolańczyk, T., Pisula, A., Skotnicka, M., Bryńska, A. . ADHD-zespół nadpobudliwości psychoruchowej. 2007

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_WG03_Mgr Ps_WG05_Mgr Ps_WG11_Mgr Ps_WG12_Mgr	1	Egzamin pisemny w części obejmującej: test jednokrotnego wyboru i test uzupełnień.
P_W2	Ps_WG02_Mgr Ps_WG12_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej: test jednokrotnego wyboru i test uzupełnień.
P_W3	Ps_WG05_Mgr Ps_WG11_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej: test jednokrotnego wyboru i test uzupełnień.
P_W4	Ps_WG11_Mgr Ps_WG12_Mgr Ps_WK01_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej: test jednokrotnego wyboru i test uzupełnień.
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIEJĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW08_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.
P_U2	Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIĘTNOŚCI			
P_U3	Ps_UW02_Mgr Ps_UK01_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.
P_U4	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_KO02_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.
P_K2	Ps_KK01_Mgr Ps_KK02_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Egzamin pisemny w części obejmującej otwarte pytania problemowe.
P_K3	Ps_KK03_Mgr Ps_KR03_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	Obecność na wykładach i wymagana na nich aktywność.
P_K4	Ps_KO05_Mgr Ps_KR02_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9	